

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I UNIVERSITATS

10864

Resolució del conseller d'Educació i Universitats, de 10 de novembre de 2023, per la qual s'estableix el procediment per a la realització de l'avaluació de diagnòstic del curs 2023-2024 als alumnes de segon curs d'educació secundària obligatòria en els centres docents no universitaris de les Illes Balears que imparteixen aquests ensenyaments

Fets

Actualment hi ha consens en l'àmbit social i polític sobre la necessitat de realitzar avaluacions dels sistemes educatius com a eina que permeti conèixer i valorar l'eficiència i eficàcia dels elements que componen el sistema per assolir els seus objectius. La finalitat última d'aquest tipus d'avaluació és la millora de la qualitat de l'ensenyament i dels resultats del sistema a través de l'anàlisi dels resultats globals, de les fortaleses i les febleses, amb l'estudi dels factors implicats en els processos d'ensenyament i aprenentatge, i amb la identificació de les variables del context que hi influeixen de forma positiva.

Des del curs 2008-2009 fins al curs 2013-2014, en compliment de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE) i dels decrets que establien els currículums de l'educació bàsica a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'han realitzat a les Illes Balears avaluacions diagnòstiques als alumnes que cursaven quart curs d'educació primària i segon curs d'educació secundària obligatòria en centres de titularitat pública i privada. Posteriorment, amb les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE) les avaluacions es traslladaren a sisè curs d'educació primària i a quart curs d'educació secundària obligatòria i amb les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE), aquestes avaluacions retornen al quart curs d'educació primària i de segon curs d'educació secundària obligatòria.

L'avaluació diagnòstica, tal com estableix la LOMLOE, té per objectiu principal realitzar un diagnòstic del sistema educatiu a partir del grau d'assoliment de les competències específiques fixades prescriptivament a les àrees de llengües i matemàtiques i, optativament, a les d'altres àrees o matèries, en nivells intermedis de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria, que complementi la informació obtinguda pels centres a partir dels processos d'avaluació interna i que permeti orientar el canvi educatiu i millorar les competències de l'alumnat.

La legislació vigent disposa la col·laboració entre l'Institut Nacional d'Avaluació Educativa i els organismes corresponents de les administracions educatives autonòmiques en la realització del marc teòric comú que ha de servir de referència per a aquestes avaluacions, que la realització d'aquestes és responsabilitat de les administracions educatives, que les han de desenvolupar i controlar als centres que en depenguin i que, per fer-ho possible, han de proporcionar els models i els suports necessaris perquè tots els centres puguin realitzar-les de manera adequada.

Fonaments de dret

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), amb les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE) estableix en l'article 29 que en el segon curs d'educació secundària obligatòria tots els centres han de dur a terme una avaluació de diagnòstic de les competències adquirides pel seu alumnat. Aquesta avaluació, que és responsabilitat de les administracions educatives, té un caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per al professorat, per a l'alumnat i les seves famílies i per al conjunt de la comunitat educativa. Aquestes avaluacions, de caràcter censal, tenen com marc de referència el que estableix l'article 144.1 d'aquesta Llei.

En l'article 142 d'aquesta llei s'explicita que les administracions educatives, mitjançant els organismes corresponents que determinin, han d'avaluar el sistema educatiu dins l'àmbit de les seves competències i que els equips directius i el professorat dels centres docents hauran de col·laborar amb les administracions educatives en les avaluacions que s'hi realitzin.

Així mateix, estableix en l'article 144 que correspon a les administracions educatives, en el marc de les seves competències respectives, desenvolupar i controlar les avaluacions de diagnòstic en les quals participin els centres que en depenen i proporcionar els models i suports pertinents a fi que tots els centres puguin dur a terme de manera adequada aquestes avaluacions.

D'altra banda, aquesta mateixa llei a l'article 132 estableix entre les competències del director o directora la d'«exercir el comandament de tot el personal adscrit al centre» i la d'«impulsar las avaluacions internes del centre i col·laborar en les avaluacions externes i en l'avaluació del

professorat» i, a l'article 91, entre les funcions del professorat, la de «participar en els plans d'avaluació que determinin les administracions educatives o els propis centres».

També el Decret 4/2023 de 13 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles infantils públiques, els col·legis d'educació primària, els col·legis d'educació infantil i primària, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb ensenyaments elementals de música, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb educació secundària i els instituts d'educació secundària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB de 16 de febrer), estableix en l'article 21 que «en l'avaluació externa dels centres, que han de dur a terme el Departament d'Inspecció Educativa (DIE) i l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE), hi han de col·laborar, en els aspectes que específicament es determinin, els òrgans col·legiats de govern i l'equip directiu, els òrgans de coordinació docent i els serveis externs, així com els diferents sectors de la comunitat educativa i les seves organitzacions», i en l'article 29, que recull les funcions de la direcció en relació amb l'avaluació del centre, hi figura la d'«impulsar les avaluacions internes del centre i col·laborar en les avaluacions externes i en l'avaluació del professorat».

La disposició addicional segona d'aquest Decret ordena també que «als centres privats, concertats i no concertats, seran d'aplicació els principis continguts als articles 12, 13, 16 i 21 sobre autonomia pedagògica i avaluació externa dels centres, sense perjudici de la seva autonomia organitzativa».

D'altra banda l'Acord del Consell de Govern de 17 d'abril de 2015 en relació amb les despeses de personal corresponents al complement de productivitat i a les gratificacions al personal funcionari al servei de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i dels ens que integren el sector públic instrumental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears inclosos en l'àmbit d'aplicació del Decret 85/1990 estableix a l'apartat tercer b) que els òrgans competents, amb caràcter excepcional, poden autoritzar la prestació de serveis extraordinaris fora de l'horari o la jornada habitual per participar en l'elaboració i/o correcció de les diferents avaluacions dutes a terme per la Conselleria d'Educació i Universitats, així com l'aplicació d'aquestes, sempre que es facin fora de l'horari laboral.

Per tot això, a proposta del director general de Personal Docent, dict la següent:

Resolució

1. Dur a terme, durant el curs escolar 2023-2024, als centres docents no universitaris de les Illes Balears que imparteixen ensenyaments d'educació secundària obligatòria, l'avaluació de diagnòstic de l'alumnat de segon curs d'ESO d'acord amb els termes que estableixen en aquesta proposta.
2. Encarregar a l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE) la responsabilitat del disseny i la planificació de l'aplicació de les proves, de la coordinació del procés i l'anàlisi de les dades, sense perjudici de les funcions que la normativa autonòmica atribueix a la Direcció General de Personal Docent (DGPD) en aquesta matèria.
3. Ajustar el procés de l'avaluació de diagnòstic del curs 2023-2024 al que s'indica a l'annex d'aquesta Resolució.
4. Encarregar a la Direcció General de Personal Docent (DGPD) la coordinació general de les actuacions de l'IAQSE en els processos d'avaluació diagnòstica del curs 2023-2024 i facultar aquesta Direcció General perquè dicti les resolucions i arbitri els recursos i les mesures necessàries perquè els processos esmentats puguin desenvolupar-se normalment i d'acord amb les finalitats previstes.
5. Publicar aquesta resolució en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Interposició de recursos

Contra aquesta Resolució, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar potestativament un recurs de reposició davant el conseller d'Educació i Universitats en el termini d'un mes comptador des de l'endemà d'haver-se publicat al BOIB, d'acord amb l'article 124 de la Llei 39/2015, de 1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions Públiques, i l'article 57 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears en el termini de dos mesos comptadors des de l'endemà d'haver-se publicat, d'acord amb l'article 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Palma, a la data de la signatura electrònica (14 de novembre de 2023)

El conseller d'Educació i Universitats

Antoni Vera Alemany

ANNEX**Disseny i planificació de l'aplicació de les proves, coordinació del procés i anàlisi de les dades****1. Funcions de l'IAQSE**

L'IAQSE, en el marc de les seves funcions, ha de prendre les mesures pertinents per planificar, coordinar, aplicar i corregir les proves, a més de fer la gestió i l'anàlisi de les dades de tot el procés d'avaluació.

2. Competències que s'avaluen

El curs 2023-2024 s'avaluaran dues competències: la competència en comunicació lingüística (en llengua catalana, en llengua castellana i en llengua anglesa) i la competència matemàtica.

3. Fases del procés

Les fases del procés avaluador s'han de dur a terme durant el curs 2023-2024 i requereixen el desplegament, entre d'altres, de les actuacions següents:

- a. elaboració de les proves,
- b. informació als centres i mecanització dels processos,
- c. constitució de les comissions d'avaluació de diagnòstic a tots els centres,
- d. informació a les comissions d'avaluació i als aplicadors i correctors,
- e. introducció per part de l'IAQSE de les proves, els qüestionaris i els usuaris (alumnes, aplicadors, professors i directors) a l'aplicació informàtica GESAVA,
- f. aplicació de les proves i dels qüestionaris a la mostra de contrast i a la resta d'alumnes de tots els centres,
- g. correcció de les proves i gestió de les dades,
- h. anàlisi i explotació de les dades,
- a. tramesa de la informació als centres,
- j. anàlisi dels resultats per part dels centres i elaboració de propostes de millora,
- k. redacció de l'informe executiu de l'IAQSE per a l'administració educativa,
- l. publicació i difusió de l'informe al web de l'IAQSE.

4. Implicació dels centres educatius¹.

1. L'avaluació de diagnòstic té caràcter censal i són els centres educatius els responsables de la custòdia, l'aplicació, la correcció i la mecanització de les dades de les proves que els proporciona l'IAQSE.
2. Els centres educatius, en el marc d'aquestes instruccions, són responsables d'elaborar els corresponents plans de millora, d'incorporar a la planificació educativa les mesures de millora que se'n derivin, així com d'executar i gestionar la informació a les famílies.
3. Les indicacions dels paràgrafs anteriors són també d'aplicació als centres que integrin la mostra de contrast en els termes que es detallen més endavant.

5. Poblacions implicades

L'avaluació de diagnòstic l'ha de realitzar tot l'alumnat de segon d'ESO de les Illes Balears. A aquest alumnat se li han d'aplicar les proves corresponents per comprovar el nivell d'assoliment de les competències avaluades. A més a més, a l'alumnat, a les seves famílies, al professorat dels nivells afectats i als directors se'ls han d'aplicar uns qüestionaris de context, de processos d'ensenyament i aprenentatge i de recursos, tal com es detalla en el punt 6.1 d'aquest annex.

6. Instruments d'avaluació (proves i qüestionaris de context, processos i recursos)

1. Els instruments d'avaluació aplicables són els següents:

- a. de l'alumnat: proves de competències específiques per detectar el nivell assolit en cada competència avaluada i qüestionari per detectar les variables de context, recursos, processos d'ensenyament i aprenentatge i satisfacció amb el centre escolar;
- b. del professorat del centre que imparteix classes a l'educació secundària: qüestionari per detectar les variables de context, recursos i processos d'ensenyament i aprenentatge;
- c. dels directors: qüestionari per detectar les variables de context, recursos i processos d'ensenyament i aprenentatge;
- d. de les famílies dels alumnes: qüestionari per obtenir dades relacionades amb el context socioeconòmic i cultural de les famílies, relació i satisfacció amb el centre escolar.

2. Personal responsable de l'elaboració de les proves

Les proves de diagnòstic han de ser dissenyades per professorat en actiu de les matèries que incorporen les competències específiques objecte d'avaluació, constituïts en comissions que seran coordinades pels assessors tècnics docents de l'IAQSE.

7. Comissió d'avaluació de diagnòstic

1. A cada centre s'ha de crear una comissió d'avaluació de diagnòstic integrada pels membres següents:

- el director, que actua com a president de la comissió i és el responsable directe de la recepció i la custòdia de les proves, així com de garantir que no es difonguin fins al moment que es duguin a terme,
- el cap d'estudis,
- un membre del departament d'orientació¹,
- almenys un membre de la comissió de coordinació pedagògica del centre, designat pel director,
- un tutor de segon d'ESO, designat pel director, que actua com a secretari de la comissió.

Les actuacions de la comissió són vàlides sempre que hi hagi tres dels membres presents, i que un d'ells sigui el director o el cap d'estudis, que en aquest darrer cas la presidirà. L'inspector d'Educació del centre ha de supervisar tant la constitució com les actuacions de la comissió.

2. La comissió d'avaluació de diagnòstic té les funcions següents:

- planificar l'execució de l'avaluació dins els terminis establerts (aules, horaris, designació dels professors que han de dur a terme l'aplicació i la correcció de les proves, etc.),
- col·laborar, si n'és el cas, amb el personal extern al centre que dugui a terme l'aplicació mostral o de contrast que s'explica al punt 9,
- supervisar que l'aplicació es faci d'acord amb les instruccions, de manera que es garanteixi la uniformitat en l'aplicació i la correcció de les proves,
- informar els diferents òrgans de coordinació didàctica del centre i els membres del consell escolar dels resultats, per tal de propiciar un procés d'anàlisi que orienti la presa de decisions que condueixin a adoptar les mesures oportunes de millora,
- aportar, a partir de les dades extretes i de les conclusions de l'avaluació, reflexions i línies de treball, que s'han d'incorporar a l'informe que inclou la proposta de millora, tal com s'indica en el punt 13.

¹Als centres privats que no en disposin, les referències a aquest departament s'entenen fetes als professionals que compleixin les funcions d'orientació educativa i psicopedagògica a ESO.

8. Aplicació de les proves

1. Aplicació

L'aplicació s'ha de fer durant dos dies entre el 6 i el 10 de maig de 2024. Només en casos excepcionals, i per motius del calendari del centre, la comissió d'avaluació ha de reestructurar el procés de realització, prèvia consulta a l'IAQSE i comunicació consegüent a l'inspector de referència. Cada dia l'alumnat ha de respondre dues proves de rendiment.

Els qüestionaris d'alumnes, famílies, professors i directors s'han d'haver contestat prèviament a la realització de les proves.

Les sessions han de tenir una durada efectiva de seixanta minuts per contestar cadascuna de les proves. En cap cas s'ha de comptabilitzar com a temps de la prova el que s'utilitzi per a l'organització i per donar les instruccions pertinents.

2. Llengua de les proves

Les proves que avaluin la competència matemàtica s'han de facilitar als alumnes en la llengua en què s'imparteix aquesta matèria d'acord amb el projecte lingüístic del centre.

L'alumnat d'incorporació tardana que no tenguí un domini suficient d'una de les llengües oficials pot fer les proves de competència matemàtica en la llengua que indiqui el professor que imparteix la matèria per tal de facilitar-li la realització de les proves. Pel que fa a la competència en comunicació lingüística, aquest alumnat queda exempt de la realització de la prova de la llengua que encara no comprengui suficientment, a criteri del professor que imparteix la matèria lingüística.

3. Responsables de l'aplicació i correcció de les proves en els centres

L'aplicació i la correcció de les proves l'ha de dur a terme el professorat del propi centre d'acord amb la planificació de la comissió

d'avaluació del centre.

Als grups dels centres que formin part de la mostra de contrast o de referència, l'aplicació i la correcció de les proves l'ha de dur a terme personal funcionari d'un altre centre, que també formi part de la mostra, designat pel director del seu centre, tal com es detalla en el punts 9 i 10 d'aquest annex.

4. Criteris d'aplicació, de correcció de les proves i d'entrada de dades a l'aplicació informàtica.

Les comissions d'avaluació i el professorat directament implicat rebran de l'IAQSE les instruccions sobre els criteris d'aplicació i correcció de les proves, i també sobre l'entrada a l'aplicació informàtica de les respostes de cada alumne a les preguntes tancades i, una vegada corregides, les puntuacions obtingudes a les preguntes obertes.

Per tal de facilitar la tasca administrativa dels centres, l'IAQSE considerarà alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) aquells que figurin com a tals al GestIB. La comissió d'avaluació de diagnòstic del centre, a proposta del departament d'orientació, ha de decidir, per a cadascun d'aquests alumnes, si és necessari que se'ls adaptin les proves. Les adaptacions són a càrrec del centre i és el departament d'orientació el responsable de fer-les un cop rebudes les proves.

Si es fan adaptacions de les proves proporcionades per l'IAQSE que no impliquin canvis en el contingut (com per exemple augment del temps de realització de la prova, format i/o accés a les preguntes, resposta oral d'alguna pregunta, entre d'altres) s'han d'introduir les respostes i les puntuacions de les preguntes de les proves a l'aplicació informàtica GESAVA. Només si l'alumne rep mesures intensives de suport en àrees relacionades amb alguna o algunes de les competències avaluades (desajustament curricular de dos o més cursos), es podrà indicar a l'aplicació informàtica GESAVA que aquest no ha de computar per al càlcul de les mitjanes de grup i de centre. El professorat de suport ha de participar en l'aplicació de les proves quan en un grup hi hagi alumnes amb NESE que necessitin algun tipus d'adaptació.

5. Controls de qualitat

La comissió d'avaluació de diagnòstic ha de tenir cura que el professorat del centre segueixi les instruccions que l'administració educativa hagi proporcionat a fi de garantir una aplicació i correcció estandarditzada i uniforme en tots els centres.

Per comprovar l'adequació de tot el procés i la fiabilitat i rigor conseqüents dels resultats i de les dades obtingudes, es podrà procedir a una doble correcció per part de personal extern de proves de diferents centres seleccionades aleatòriament.

9. Mostra de contrast o de referència per als centres

1. Per tal d'oferir als centres uns referents que proporcionin una visió completa i contextualitzada dels resultats obtinguts, es realitzarà de forma simultània a l'avaluació que tots els centres realitzaran amb caràcter formatiu i intern, una avaluació externa a una mostra d'alumnes escolaritzats en 50 centres que imparteixen el segon curs d'educació secundària obligatòria. Aquesta mostra, obtinguda mitjançant mostreig aleatori, estarà formada per 75 grups classe i serà representativa de l'alumnat de segon curs d'educació secundària obligatòria de les Illes Balears.

2. L'IAQSE organitzarà l'avaluació externa amb el suport dels equips directius i del professorat dels centres que formen part de la mostra.

3. Posteriorment, es donaran a conèixer a tots els centres els seus resultats i els obtinguts a partir de la mostra de contrast o de referència, la qual cosa els permetrà disposar d'un marc comparatiu que possibilitarà una anàlisi contrastada dels resultats, ja que la finalitat de les proves és enriquir l'avaluació interna que fa el mateix centre.

10. Selecció dels aplicadors-correctors de les proves en centres de la mostra

1. Els aplicadors-correctors seran seleccionats d'entre el professorat dels centres públics de la mostra de contrast o de referència.

2. Correspon al director del centre, en tant que cap de personal, seleccionar, d'entre el professorat del seu centre, entre un i dos aplicadors-correctors. El director seleccionarà els aplicadors-correctors d'entre els que s'ofereixin voluntàriament i, si no es cobreix el nombre necessari o se'n presenten més dels necessaris, els seleccionarà per sorteig o designació.

3. L'IAQSE, mitjançant un missatge de correu electrònic, comunicarà als directors dels centres de la mostra el nombre d'aplicadors que han de seleccionar, la seva especialitat docent i les indicarà els centres educatius als quals s'han de desplaçar per aplicar les proves i el nombre de proves que hauran de corregir.

4. Una vegada seleccionats, el director comunicarà a l'IAQSE la llista del professorat seleccionat i el departament didàctic al que pertany, mitjançant un missatge de correu electrònic.

11. Comissió de serveis i règim d'indemnitzacions i de gratificacions

1. La participació del personal docent de la mostra de control seleccionat com aplicador-corrector és obligatòria i té caràcter de comissió de serveis.
2. La comissió de serveis està sotmesa al règim d'indemnitzacions previst en el Decret 16/2016, de 8 d'abril, pel qual s'aprova el Text consolidat del Decret pel qual es regulen les indemnitzacions per raó del servei del personal al servei de l'administració autonòmica de les Illes Balears.
3. Així mateix, atès que les correccions de les proves es realitzen fora de l'horari habitual s'han de retribuir en concepte de gratificacions a raó de 2,5 euros per prova corregida i introduïda a l'aplicació informàtica GESAVA.

12. Anàlisi i explotació de dades i elaboració d'informes

1. Una vegada aplicades i corregides les proves i introduïdes les respostes de les preguntes tancades i les puntuacions de les obertes a l'aplicació informàtica GESAVA, l'IAQSE farà les anàlisis estadístiques dels ítems i de les proves de rendiment. Aquestes anàlisis i el seu tractament estadístic es facilitaran als centres un cop finalitzades.
2. A partir de les dades recollides dels diferents qüestionaris, s'analitzarà la incidència sobre els resultats dels alumnes de les diferents variables de context, de processos i de recursos educatius.
3. Igualment, es calcularà l'índex socioeconòmic i cultural (ISEC) dels alumnes avaluats i es relacionarà amb els resultats en cadascuna de les proves (per grup i per centre), la qual cosa ha de proporcionar una mesura del "valor afegit" del centre. Aquesta informació permetrà als centres contextualitzar, comprendre millor i matisar els resultats obtinguts.
4. No s'elaboraran llistes de centres o rànquings en funció dels resultats obtinguts. Per aquest motiu, l'accés a les dades de cada centre queda reservat en exclusiva a l'administració educativa i al propi centre.

13. Anàlisi dels resultats per part dels centres

Una vegada que el centre hagi rebudes les anàlisis realitzades per l'IAQSE, la comissió d'avaluació de diagnòstic ha d'informar els diferents òrgans de coordinació didàctica del centre i els membres del consell escolar dels resultats, per tal de propiciar un procés d'avaluació interna que n'afavoreixi l'anàlisi i la presa de decisions que condueixin a adoptar les mesures de millora oportunes. Aquest procés, supervisat per Inspecció Educativa, ha de concloure amb l'elaboració d'un informe que contengui les reflexions i els plans de millora que se'n derivin.

14. Informació a les famílies

Cada centre gestionarà el procediment per tal que la informació derivada dels resultats de les proves arribi a les famílies.

15. Informe executiu per a l'administració educativa

L'IAQSE elaborarà un informe executiu per a l'administració educativa en el qual es proporcionin els resultats globals dels alumnes per al conjunt de la Comunitat Autònoma, desagregats segons diferents variables d'interès.

16. Intervenció del Departament d'Inspecció Educativa

El Departament d'Inspecció Educativa ha de determinar les actuacions pertinents per tal de:

- a. supervisar la constitució i les actuacions de la comissions d'avaluació de diagnòstic dels centres,
- b. col·laborar en el disseny i el desenvolupament de l'avaluació de diagnòstic.
- c. supervisar a cada centre tot el procés de preparació, aplicació i correcció de les proves,
- d. participar en la difusió de la informació a la comunitat educativa sobre el caràcter i la finalitat de l'avaluació de diagnòstic,
- e. assessorar i orientar l'elaboració dels plans de millora que es derivin dels resultats obtinguts per cada centre i fer-ne el seguiment de l'execució.

